

Публика у Србији у новој позоришној сезони имаће прилику да Петра Божовића гледа у две нове представе "Вито - зауставите земљу, хоћу да изађем" и "Отац Сергије", комаду великог Лава Толстоја.

С бардом српског глумишта, неколико дана пре премијере биографске драме о великом песнику Витомиру Николићу, водили смо разговор о култури, али и о питању Косова и односа између Србије и Црне Горе, као и нападу на академика Матију Бећковића.

У новој позоришној сезони тема којом се бави редитељ је револуција. Пре десетак дана навршило се 18 година од 5. октобра. Да ли је свака револуција осуђена на пропаст и зашто млади данас не верују у револуцију?

С великим разлогом не верују и то долази из хришћанства. Улога месије је замењена улогом радничке класе. Мора поново да се деси преображај нас као појединца. То се можда и никад неће десити. Нас историја ничему није научила. Имали смо кржаве ратове у Европи у којима је изгинуло стотине милиона људи. Морамо се обратити науци, која треба да поведе рачуна, не само о интересима капиталиста, него да се врати и метафизици. Није сулудо што оволико људи годинама верује у Бога. Неки велики разум и свемир постоје, а очигледно да се ради о врстама енергије, које је Тесла форсирао, а Морган прекинуо. Никола Тесла је био први еколог света и указао је на лоше последице цепање атома, а његов послодавац му је спочитавао да касне за Европом. Тесла је онда рекао да ће доћи дан кад ће тај вид енергије бити сматран злочином над човечанством. Догодила се убрзо нуклеарна катастрофа у Чернобилу и недавно у Јапану. Ово овако више не може, али и даље траје.

Када ћемо доживети катарзу?

- Сањао сам један сан. Дошли су неки људи из подземља, а нису Руси, ни Американци. Казаће и Русима и Американцима да овако више не функционише. Ољудите се и обожите се. Човек нема другог излаза. После напада на Ирак, кад је утврђено да нема наоружања, нико ништа није рекао од светских сила. Гледам ове градове Абу Даби и Дубаи, све ће то једног дана бити песак... Морамо да се вратимо божјем путу. Нисам ја затуцани верник, али верујем да кад наука почне да се бави енергијом мозга, да ће бити наде. То је бежична енергија и вајерлес, о чему је говорио и Тесла. Могли смо сви да користимо ту енергију бесплатно. Међутим, капиталисти су се само питали колико ће да зараде.

Шта вас брине?

- Више нема слободног времена за обичног човека. Крајем прошлог века субота и недеља су били дани за одмор. Није то измишљено тек тако, а данас нико не јебе ни недељу. Само ради, стоко, а кад доживиш пензију, цркни, стоко. Где је ту успех? Није то Богу мило, иако је казнио човека због издаје Адама.

Да ли вас плаши раскол у православној цркви?

- Ми кроз историју стално имамо те проблеме. Црква је морала да се прилагођава. Кад год би узимала рецепт од овог света, доживљавала би поразе. Уместо она да даје савет друштву како се живи, она од њега узима најгоре. Неслога црквених великодостојника прави велику штету цркви и народу. Свако лично мора да се бави тиме, од молитве, па до литургије. Литургија је мени лепа као наше коло. Скупе се тамо разни непознати и само су људи, а свако опет има и своју индивидуалност.

А хоће ли се решити питање и Косова?

- Слушао сам Ведрану Рудан са занимањем. Она је рекла: "Шта сте навалили на Косово. То је Америка и не можете ви против Америке." То је тачно. Међутим, не можемо ми због тога да одустанемо. Пазите, може и Америка сутра да прође, а Косово ће увек бити део наше душе и историје.

Ко је дозволио да до овог стана дође?

- Европа. Пустили су да Америка усред Европе направи своју колонију. ЕУ се зато понаша кукавички и нема више великог државника као Де Гола, а то су данас све државници иди ми - дођи ми.

Ко су у Србији последњи велики државници?

- Зоран Ћинђић и Војислав Коштуница су имали добре почетне идеје. Међутим, после несрећног 5. октобра добили смо не промене, него наставак структура старог режима. Ми ни данас нисмо с комунизмом раскрстили. И даље царују и државу воде тајне службе, а ми смо ту немоћни. Можда то смешно изгледа. Међутим, случај генерала Перишића је јасан. Ухваћен је у шпијунирању и у свакој другој земљи би доживео страшну казну. Код нас њега не можеш да дираш јер је радио за ЦИА. О чему ми причамо? Ми смо и даље у окупацији и протекторат. Шта рећи у времену кад немаш право да судиш америчком војнику... А онда долази и тај скот Трамп. Не дају нам да будемо своји и јебига. Боље бисмо прошли да нам кућа није напред пута и да смо Финци и Норвежани.

Како сте пронашли текст о Витомиру Вити Николићу? И он је жртва те револуције?

- Текст је пронашао мене. Писац ми је донео текст пре неколико година на Славији, инспирисан мојом улогом истражитеља Харварда коју смо радили у Атељеу још давно Анита Манчић, Љуба Тадић... Оборио ме је после десете стране. Заплакао сам. Нешто је дубоко, а опет наше.

Зоран Ћинђић и Војислав Коштуница су имали добре почетне идеје. Међутим, после несрећног 5. октобра добили смо не промене, него наставак структура старог режима. Ми ни данас нисмо с комунизмом раскрстили

Шта вас је потресло толико да заплачете?

- Био сам сведок тих догађаја 1968. У комаду је представљен чувени Титов говор после којег су прекинути протести студената, али тад смо доживели Пирову победу. Он је као вешт политичар одао признање и рекао марш. После су пола тих револуционара постале вође које и данас трају. То је континуитет револуције.

Партнер вам је Небојша Љубишић, кога зовете Љуба?

- Лепше ми је Љуба него Небојша. Зовем га тако због успомене на Љубу Тадића. Не могу да замислим да радим с неким другим. Желим као редитељ да постављам комаде које сам преживео и добро их осећам.

Напустио нас је недавно и ваш пријатељ Предраг Ејдус.

- Свака смрт изненади. Ми се знамо до малих позоришних ногу. Он је био у Дадову, а ја у Театру лево. Аматеризам је био тад крвав и озбиљан, а данас не постоји. Дадов је био као Звезда, а ми као ОФК. Он је пример велике енергије и велики глумац. Кад сам му

видео слику на комеморацији, сузе су ми пошле од сазнања те коначности. Не треба се бојати смрти као једног дела живота. Мора да постоји још нешто, јер бисмо, у супротном, били винске мушице.

Шта се осетили кад се поново ушли у Народно позориште?

- Осетио сам се тужно. Нико се не сети да види ту кућу коју је Милош направио продајући мангулице. У опанцима га је Србија правила, а сад се нико не сети да се направи Опера и Балет. Данас најбољи одлазе у свет, трбухом за крухом. Народно позориште је мало за три ансамбла.

Како коментаришете аферу око Плејбој зечице Миреле Крајиновић и њеног ангажовања у националном театру?

- Одавно ме то не чуди. Народно позориште мора да буде храм и музеј и да се труди да се та илузија не изгуби. Ко у њега уведе свакодневност, може да га претвори и у робну кућу или пијацу.

Како сте доживели напад на Матију Бећковића у Црног Гори?

- Није ме то изненадило. Доживео сам то као на напад на борца у рингу. Навикао је мој пријатељ на ударце и он их елегантно враћа. То више говори о другима, а не о њему.

Како видите тренутни однос Србије и Црне Горе?

- Ако гледамо политику, никад нису били гори, али народ је већ схватио да је то игра политичара. Уморан је од тих великих речи да ће вешати оне који не поштују закон или не устану на химну. Свака принуда рађа отпор, а зна се шта рађа отпор. Нек размисле ови што читају наш разговор.

Да ли сте пратили фудбалску утакмицу између Србије и Црне Горе?

- Гледао сам меч и мислим да су злуради људи разочарани што није били никаквог инцидента. Народ је дигао руке од тих запаљивих парола, страсти и искључивости. Једна група навијача је у једном тренутку скандирала "Србија, Србија", а то би раније одјекнуло, а сад нико ништа. Задовољан сам том сликом.

На крају, шта бисте поручили младима?

- Читајте поезију, улепшајте свој језик и вратите смисао речи, да она поново заживи, а тиме ћете вратити и љубав и бити милији Богу.

(Курир)